

შალვა გეგელაშვილი (28. 08. 1902 წ. – 11. 10. 1970 წ.)

კინო ოპერატორი, საქართველოს ხელოვნების დამსახურებული მოღვაწე. 1925 წელს „სახკინმრეწვის“ მივლინებით სასწავლებლად გაემგზავრა გერმანიაში (ბერლინის ელექტრო – კინოტექნიკის ინსტიტუტში). მონაწილეობა მიიღო რამდენიმე ფილმის გადაღებაში: „ქალბატონს არ სურს შვილები“, „უკანასკნელი ვალსი“ და სხვა. საქართველოში დაბრუნების შემდეგ 1927 წლიდან 1933 წლამდე მუშაობდა „სახკინმრეწვში“ და ამ პერიოდისთვის მუშაობდა ფილმებზე: „უსინათლო“ და „ჯიმ შვანთე“- (რეჟისორი მიხეილ კალატოზიშვილი) გადაღებული აქვს დოკუმენტური ფილმები: „მიწის ძახილი“ (რეჟისორი სიკო დოლიძე) „ფოლადის გზა“ (გ. ლომიძე) და სხვ. თბილისის კინოსტუდიაში მუშაობის დროს მივლინებული იქნა „მოსფილმში“ ექსპერიმენტალურ ფერად ფილმებზე სამუშაოდ, აქ მან შესთავაზა ახალი მეთოდი სამ ფერში გადაღება, სსრ კინემატოგრაფიის სამინისტროს ტექნიკურმა განყოფილებამ მიიღო გადაღებები და დაიწყო მუშაობა მოკლემეტრაჟიან ეთნოგრაფიულ ფილმზე „გაზაფხული საქართველოში“. მაგრამ ომის დაწყების გამო გადაღებები შეჩერდა. 1934 – 45 წლებში მუშაობდა რუსეთში „მოსფილმსა“ და „ლენფილმში“. 1945 წელს მივლინებული იქნა თბილისის კინოსტუდიაში, სადაც გადაიღო ფილმი „საქართველოს გასაბჭოების 25 წლისთავი“, რისთვისაც მადლობა დაიმსახურა. მისივე ავტორობითა და ოპერატორობით გადაიღო პირველი ფერადი ეთნოგრაფიული ფილმი „სსრ საქართველოს სანაპირო“. 1946 წელს შექმნა ფერადი ფილმი „ შემოდგომა საქართველოში“ (რეჟისორი – კანდელაკი). 1948 – 50 წლებში სამუშაოდ დაბრუნდა თბილისის კინოსტუდიაში სადაც შექმნა ფილმები: „საბჭოთა საქართველო“ (რეჟისორი – დოლიძე, რონდელი). 1951 წელს გადაიღო „საბჭოთა საქართველოს“ მეორე ვარიანტი. 1953 წლიდან მუშაობდა სამეცნიერო ფილმების ცენტრალურ სტუდიაში, მას მრავალი სიუჟეტი აქვს გადაღებული საქართველოზე ჟურნალებისთვის: „Наука и Техника“ „Новости строительства“ „Новости сельского хозяйства“.

მის მიერ შემთავაზებულ ხერხს ფილმების გადაღებას ჰიდროტიპის საშუალებით მნიშვნელოვანი ადგილი უკავია ფერადი ფილმების გადაღების ტექნიკის განვითარებაში.

**შალვა გეგელაშვილის პირადი საარქივო ფონდი
ბიოგრაფიული და საზოგადოებრივი მოღვაწეობის ამსახველი მასალა.**

1. საბრძოლო და საზღვაო კომისრის საქმეთა მმართველის მოადგილს მიერ გაცემული მანდატი შ. გედევანიშვილისადმი, საქართველოს არმიის საჯარისო საწყობის შესწავასთან დაკავსირებით.

1921 წ. 21 ივნისი. თბილისი. ნაბეჭდი. რუსულ ენაზე. 1 გვ.

2. კავკასიის წითელდროშოვანი არმიის სამმართველოს ბრძანება, შალვა გეგელაშვილის სამხედრო სავალდებულო სამსახურიდან გათავისუფლების შესახებ.
1925 წ. 18 თებერვალი. ნაბეჭდი. რუსულ ენაზე. 1 გვ.
3. თბილისის მოტოკლუბის სხდომის ოქმის ამონაწერი შ. გეგელაშვილის კლუბში საპატიო წევრად მიღების შესახებ.
1925 წ. 7 მარტი. ნაბეჭდი. რუსულ ენაზე. 1 გვ. ორი ეგზემპლარი.
4. საქართველოს სასკინმრეწვის ტექნიკური ნაწილის ხელმძღვანელის არუთინოვის, კინო-ლაბორატორიის გამგე დარჩიევასა და ოპერატორ პოლიკევიჩის მიერ შედგენილი აქტი, შ. გეგელაშვილისადმი სრული კვალიფიკაციური სპეციალისტის მინიჭების შესახებ.
1930 წ. 6 ოქტომბერი. ნაბეჭდი. რუსულ ენაზე. 1 გვ. ორი ეგზემპლარი.
5. სსსრ სახალხო კომისართა საბჭოსთან არსებული კინემატოგრაფიის საქმეთა კომიტეტის მიერ მოსკოვის კინოსტუდიის ოპერატორ შ. გელევანიშვილის სახელზე გაცემული მოწმობა, საბჭოთა საქართველოს 25 წლის იუბილესთან დაკავშირებით ფერადი ფილმის გადაღების შესახებ.
1946 წ. 22 თებერვალი. ნაბეჭდი. რუსულ ენაზე. 1 გვ. ორი ეგზემპლარი.
6. ამონაწერი შალვა გეგელაშვილის სამხედრო ბილეთიდან.
1948 წ. 9 ნოემბერი. ნაბეჭდი. რუსულ ენაზე. 1 გვ. 4 ეგზემპლარი.
7. ამონაწერი თბილისის ლენინის ორდენოსანი კინოსტუდიის ბრძანებიდან, კინოფილმების „დავით გურამიშვილი“ და „Славни пут“ შემოქმედებითი ჯგუფისა და პერატორ შ. გეგელაშვილის მიმართ მადლობის გამოცხადებასთან დაკავშირებით.
1956 წ. 22 თებერვალი. თბილისი. ნაბეჭდი. რუსულ ენაზე. 1 გვ. ორი ეგზემპლარი.
8. შალვა გეგელაშვილის დახასიათება, დამტკიცებული პარტიურის სხდომის მიერ.
1968 წ. 25 აპრილი. ნაბეჭდი. რუსულ ენაზე. 2 გვ. სამი ეგზემპლარი.
უთარილო. ნაბეჭდი. რუსულ ენაზე. 1 გვ.
9. მხატვრული ფილმების მთავარი სამმართველოს უფროსის მოადგილე ტიხონოვისა და ფერადი ფილმების ინჟინერ სკონროვსკის მიმართვა სსსრ სახალხო კომისართა საბჭოსთან არსებული კინემატოგრაფიის საქმეთა კომიტეტის თავმჯდომარე ი. ბოლშაკოვისადმი, თბილისის კინოსტუდიის ოპერატორ შ. გეგელაშვილის განაცხადთან დაკავშირებით, მოკლემეტრაჟიანი ფერადი ფილმის „გაზაფხული თბილისში“ ახალი მეთოდით გადაღების შესახებ.
უთარილო. ნაბეჭდი. რუსულ ენაზე. 1 გვ.
10. შალვა გეგელაშვილის შემოქმედებითი ავტობიოგრაფია.
უთარილო. ნაბეჭდი. რუსულ ენაზე. 2 გვ. სამი ეგზემპლარი.
11. შალვა გეგელაშვილის შემოქმედებითი ბარათი.

უთარილო. ნაბეჭდი რუსულ ენაზე. 3 გვ. სამი ეგზემპლარი.

12. შ. გეგელაშვილის მიმართვა სსსრ სახალხო კომისართა საბჭოსთან არსებული კინემატოგრაფიის საქმეთა კომიტეტის თავმჯდომარე ი. ბოლშაკოვისადმი, „მოსფილმში“ ფერადი ფილმების ლაბორატორიაში გადაყვანასთან დაკავშირებით.
უთარილო. ნაბეჭდი. რუსულ ენაზე. 1 გვ.

ჯილდოები.

13. სსსრ სამონისტროსთან არსებული კინემატოგრაფიის კომიტეტის თავმჯდომარის ბრძანება, მოსკოვის კინოსტუდიის სამეცნიერო-პოპულარული ფილმების კინოოპერატორის შ. გეგელაშვილის კინემატოგრაფში ნაყოფიერი შრომისთვის ორდენით დაჯილდოების შესახებ.
1966 წ. 29 იანვარი. ნაბეჭდი. რუსულ ენაზე. 1 გვ. ორი ეგზემპლარი.
14. საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზდიუმის მიერ მინიჭებული საქართველოს დამსახურებული მოღვაწის წოდება შ. გედევანიშვილისადმი, საბჭოთა საქართველოს ხელოვნების განვითარებაში გაწეული ღვაწლისთვის.
1967 წ. 29 ნოემბერი. ფოტო ასლი. ნაბეჭდი. რუსულ ენაზე. 1 ც.

დეპეშა.

15. აღმა-ატის კინოსტუდიის მადლობის დეპეშა შალვა გეგელაშვილისადმი, კინოფილმზე „На просторах Казахстана“ საუკეთესო ოპერატორული ნაშრომისათვის.
უთარილო. ასლი. ნაბეჭდი. რუსულ ენაზე. 1 გვ. ორი ეგზემპლარი.

სხვადასხვა.

16. ნ. დამბარაშვილის მოგონება ლესია უკრაინკის შესახებ.
პირი: ვასო წერეთელი, მიხეილ ჩხენკელი, კავალევსკი.
უთარულო. ავტოგრაფი. რუსულ ენაზე. 8 გვ.
17. მოგონება ლესია უკრაინკას (ლარისა კოსაჩი) საქართველოს ცხოვრებასა და მოღვაწეობის შესახებ.
პირი: ალექსანდრე პიშკინი, მიხეილდერმონტოვი, ტარას შევჩენკო, ნესტორ დამბარაშვილი, შ. ჩითაძე, მაქსიმ გორკი, ზაქარია ფალიაშვილი, ილი ჭავჭავაძე, კოტე მარჯანიშვილი, ს. ხუნდაძე, მედეა ჩახავა, მ. ქიქოძე, ს. მიქელაძე, სოფია ცუცქირიძე, ვაჟა ფშაველა.

უთარიდო. ხელნაწერი. მელანი. რუსულ ენაზე. 38 გვ.

18. ლექცია ალექსანდრე ოსტროვსკის მოღვაწეობის შესახებ.
პირი: მ. ბოკოვა, სადოვსკი, ფედოტოვი, ლევ ტოლსტოი, ლ მესხიშვილი, გ. სუნდუკიანი, ა. ცაგარელი, ვ. აბაშიძე.
უთარიდო. ხელნაწერი. რუსუ ენაზე. 16 გვ.
19. „ოსტროვსკის რეპერტუარი ქართულ სცენაზე“ ამოწერილი გ. ბუხნიკაშვილის ქართული თეატრის რეპერტუარის ცნობარიდან.
უთარიდო. ხელნაწერი. მელანი. 4 გვ.
20. მეცხრამეტე საუკუნის მეორე ნახევარში ქართულ სცენაზე დადგმული სპექტაკლების ჩამონათვალი.
უთარიდო. ხელნაწერი. ქართულ და რუსულ ენებზე. 5 გვ.
21. უცნობი პირის ნაშრომი „საბჭოთა კავშირის ხალხთა დრამატული თეატრების ქართულ თეატრთან ურთიერთობის ზოგიერთი საკითხები“
პრი: მირზა ფატალი ახუნდოვი, ტარას შევჩენკო, გაბრიელ სუნდუკიანი, აკაკი წერეთელი, გიორგი ერისთავი, ალია ჭავჭავაძე, რაფიელ ერიშტავი, გრიგოლ ორბელიანი, გ. ბაშინჯადიანი, მ. მანკოვეცკაია, იოსებ გრიშაშვილი, ვასო აბაშიძე, ნატო გაბუნია, კოტე ყიფიანი, მაკო საფაროვა, კოტე მესხი, დავით ტურიანი, ლეონ კალანტარი, ვ. ვაგრშიანი, გ. ნერსესიანი, ა. ავეტისიანი, მ. მავლენიანი, გ. ავეტიანი, ო. გულაზიანი, ა. ვოსკანიანი, თამარ აბაკელია, ა. ბალანჩივაძე, ს. შანშიაშვილი, გ. ჟურული, კ. მეღვინეთ- უხუცესი, მ. ვორონცოვი, გ. დურჩაკი, ნ. სადოვსკი, საფჩენკო-ლვოვსკი, ლოპე დე- ვევა, შალვა დადიანი, გ. ნახუცრიშვილი, გ. ქელბაქიანი, გ. ბერძენიშვილი, მ. ბარათაშვილი, ი. სუსკიაფინუსი, მ. დარბიანი, ხუსეინ მუხტაროვი, ლ. შატბერაშვილი, ივანე კოჩურვა.
უთარიდო. ნაბეჭდი. 21 დან – 42 გვერდამდე დანაკლისია. არასრული. 21 გვ.
22. მაქსიმ რილსკის ლექსი „До Шота Руставели“
უთარიდო. სტამბური. ნაბეჭდი. უკრაინულ ენაზე. 1 ც.
23. სტატია „სამშობლოზე წუხილით“ ალექსანდრე სუმბათაშვილის წიგნის „მძლავრ მარწუხებში“ შესახებ.
პირი: კოტე მარჯანიშვილი, კიტა ჩხენკელი.
უთარიდო. ხელნაწერი. 6 გვ.
24. კინოფილმ „ჯიმ შვანთეს“ შინაარსი.
უთარიდო. ხელნაწერი. რუსულ ენაზე. ერთვის ნაბეჭდი. 3 გვ.
25. კინოფილმ „ჯიმ შვანთეს“ სარეკლამო ფურცელი.
უთარიდო. სტამბური. ნაბეჭდი. ინგლისურ, გერმანულ და იტალიურ ენებზე. 1 ც.